

ДО ПИТАННЯ ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ (НА ПРИКЛАДІ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ)

До основних забруднювачів атмосферного повітря, крім забруднень з усіх видів транспорту, виробничого шуму, іонізуючого, електромагнітного та радіоактивного випромінювання належать шкідливі речовини, що викидаються промисловими підприємствами. Антропогенні викиди можна об'єднати у такі групи:

- забруднення, які утворюються в результаті згорання палива для потреб промисловості, при опаленні житлових будинків та роботі усіх видів транспорту;
- забруднення, які утворюються в результаті промислових викидів;
- забруднювачі, які утворюються при згоранні та переробленні побутових і промислових відходів.

Походження цих забруднювачів різне: димові гази, що виділяються під час згорання палива, гази двигунів внутрішнього згорання, хвостові гази та гази технологічних процесів, вентиляційні викиди, неорганізовані виділення з каналізацій, стічних вод та інші викиди до атмосфери.

Розвиток Запоріжжя в радянські часи відбувався таким чином, що великі промислові підприємства будували поряд із житловими помешканнями. На даний час житлові будинки знаходяться в санітарно-захисних зон промислових підприємств.

Постійно над Запоріжжям нависає чорно-фіолетовий хмара відходів, яка виникає з промислових підприємств, що концентруються на відносно невеликій площі. Запоріжжя друге найбрудніше місто в Україні, після Кривого Рогу.

Забруднення міста «забезпечують» промислові гіганти «Запоріжсталь», «Коксохім», «Дніпропецсталь», «Титано-магнієвий», «Абразивний комбінат» та інші. Кожного року в атмосферу над містом потрапляє близько 100 тис. тон твердих речовин, 564 тис. тон газоподібних речовин та рідин. Кожний завод викидає хмару диму свого кольору. За комірцями працівників, того чи іншого заводу можна визначити, де працює ця людина. Наприклад, коричневий колір заліза: це людина працює на металургійному заводі, сірий — колір окисленого алюмінію, зелений — міді.

Екологічна ситуація в Запорізькій області загострюється кожен день. Головні причини цього: 1) застарілі технології виробництва на багатьох підприємствах та нераціональна, структура, промисловості (надлишок енергоємних та «брудних підприємств»); 2) недостатня увага при-

діяється екологічним проблемам з боку держави; 3) низьке екологічне виховання людей, їх байдуже ставлення до природи.

Запорізька область входить у число зон екологічного лиха в Україні під назвою «Район найбільшого забруднення навколишнього середовища — Придніпров'є» [1].

В цьому році в Запоріжжі було зафіксовано найбільше забруднення повітря фенолом та двоокисом азоту 1-го ступеню 7 січня; високе забруднення повітря пилом 1-го ступеню також 7 січня.

За останні 20 років органи державної влади на місцях та органи місцевого самоврядування затвердили низку заходів з впровадження сучасних технологічних процесів, реконструкції, модернізації технологічного обладнання та устаткування на промислових підприємствах області та міста, які виконуються незадовільно, рівень забруднення атмосферного повітря хімічними речовинами залишається високим. Низка законів регламентує збереження та відновлення природного стану атмосферного повітря зокрема такі, як: Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 р. № 1264-XII [2], Закон України «Про охорону атмосферного повітря» від 16 жовтня 1992 р. № 2707-XII [3], «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24 лютого 1994 р. № 4005-XII [4], тощо, але вище керівництво цих заводів, а саме «МЕТІНВЕСТ» ігнорує їх виконання. В Запорізькій області показник смерті є один із найбільших серед інших областей в Україні.

В 90-х роках минулого століття в атмосферу викинуто понад 267 мільйонів тонн вуглекислого газу, 133 мільйонів тонн діоксиду сірки, 100 мільйонів тонн попелу, 42 мільйонів тонн вуглеводнів, і цей викид продовжує збільшуватися.

Кожен рік збільшуються парниковий ефект, що веде до глобального потепління на планеті. 1997 року від острова Джеймса Росса поблизу Антарктиди відкололася крижина площею 4,2 тис. км², причиною цього стало перевищення середньої багаторічної температури в цих місцях на 2,5°C. Навесні 2005 р. від Антарктиди відколовся айсберг розміром з велике місто.

Автор книги «Забруднене небо» Л. Дж. Папетон вказав на одну з головних проблем в Запорізькій області та інших областей України: «Або люди зроблять так, що в повітрі стане менше диму, або дим зробить так, що на Землі стане менше людей».

Список використаних джерел

1. Ф илипошко В. Ф. Екологічні проблеми атмосфери [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.greenkit.net/Members/raul/Ran>]3.
2. Про охорону **навколишнього природного** середовища : Закон України від

- 25 черв. 1991 р. JM* 1264-XII // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1991. — № 41. — Ст. 546.
3. Про охорону атмосферного повітря : Закон України від 16 жовт. 1992 р. № 2707-XII // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 50. — Ст. 678.
4. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24 лют. 1994 р. № 4005-XII // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 27. — Ст. 218.

Науковий керівник: к. ю. н., асистент Заверюха М. М.